

© 2019 Jan Armenia Tours & Travel

SMARTI ծրագրի մասին

Եվրամիության Երազմուս+ «Բարձրագույն կրթության կարողությունների զարգացում» ծրագրի շրջանակում իրականացվող «Աջակցություն անգլերենով դասավանդելու նորարարական մեթոդաբանությանը, մոտեցումներին և գործիքակազմի կիրառմանը՝ կրթության արդյունավետությունը, կայունությունը և միջազգայնացումը բարելավելու նպատակով» (Support for Innovative Methodology, Approaches and Tools for Teaching through the Medium of English in order to improve Educational Yield, Sustainability and Internationalization, այսուհետ՝ **SMARTI**) ծրագիրը խթանում է Հայաստանում եռաստիճան կրթության ծրագրերի համար անգլերենով դասավանդման համապարփակ մեթոդաբանության մշակումը և կիրառումը:

SMARTI ծրագրի նպատակն է նաև աջակցել ծրագրի կոնսորցիումի անդամ հայաստանյան գործընկեր հաստատություններին (ՀՀ ՊԿԱ, ՀԱԱՀ, ՇՊՀ, ԳՊՀ, ՎՊՀ, ՈԱԱԿ)՝ իրականացնելու ՀՀ կառավարության կողմից առաջադրված պահանջները, որոնք են՝

- անգլերենով դասավանդվող, կրթական աստիճան շնորհող ծրագրերի ներմուծմամբ խթանել աշխատաշուկայում ուսանողների մրցունակությունը,
- նպաստել հայաստանյան բուհերի ամբողջական ինտեգրմանը Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածք,
- բարելավել Հայաստանում բարձրագույն կրթության որակը և նպաստել դրա մատչելիությանը, անգլերենով դասավանդման արդիականացված մեթոդաբանության միջոցով խթանել բուհերի միջազգայնացումը:

ԻՐԱԶԵԿՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ

Իրազեկումը հզոր գործիք է ծրագրի վերջնարդյունքները ներքին և արտաքին շահակիցներին հասանելի դարձնելու համար, ինչը նպաստում է հանրային տեղեկացվածության մակարդակի բարձրացմանը և երկարաժամկետ հեռանկարում արդյունքների կայունության ապահովմանը: Իրազեկման աշխատանքները հայկական կողմից հիմնականում ղեկավարում և համակարգում են ԳՊՀ-ն և ՎՊՀ-ն՝ հանրայնացման խնդիրների լուծման համար ծրագրի հայաստանյան բոլոր գործընկերներից ստանալով մեծ աջակցություն: Ստորև ներկայացված հղումները հնարավորություն կտան ծանոթանալու յուրաքանչյուր հաստատության՝ իրազեկման բարձրացմանն ուղղված աշխատանքներին.

- [ՀՀ ՊԿԱ](#),
- [ՎՊՀ](#),
- [ՀԱԱՀ](#),
- [ՇՊՀ](#),
- [ԳՊՀ](#),
- [ՈԱԱԿ](#):

SMARTI ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐ

**ԱՋԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ԱՆՂԵՐԵՆՈՎ
ԴԱՍԱՎԱՆԴԵԼՈՒ ՆՈՐԱՐԱՐԱԿԱՆ
ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆԸ, ՄՈՏԵՑՈՒՄՆԵՐԻՆ
ԵՎ ԳՈՐԾԻՔԱԿԱԶՄԻ ԿԻՐԱՌՄԱՆԸ՝
ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱԿԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ,
ԿԱՅՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՄԻՋԱԶԳԱՅՆԱՑՈՒՄԸ
ԲԱՐԵԼԱՎԵԼՈՒ ՆՊԱՏԱԿՈՎ**

Ծրագիրը ֆինանսավորվել է Եվրոպական հանձնաժողովի կողմից: Սույն լրատուն արտացոլում է միայն հեղինակ(ներ)ի տեսակետները, և հանձնաժողովը պատասխանատվություն չի կրում դրանում տեղ գտած տեղեկության օգտագործման համար:

[f](#) ՀՀ ՊԿԱ, ԳՊՀ, ՎՊՀ [t](#) SMARTI PAARA [v](#) SMARTI [g](#) SMARTI

Նորոգություններ՝ Ծրագրի գործունեության մասին

ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ ԵՐԱՉՄՈՒՄ+ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՎ ՄԵԿՆԱՐԿԱՅԻՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ

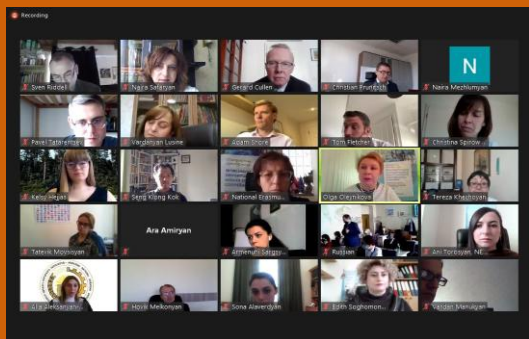
Հայաստանում **Էրազմուս+** ազգային գրասենյակը մարտի 17-18-ին կազմակերպել էր երկօրյա հանդիպում՝ նվիրված հայաստանյան բուհերի մասնակցությամբ **Էրազմուս+ կարողությունների զարգացման** այն յոթ նոր ծրագրերին, որոնք ընտրվել են առաջարկների ներկայացման 2020 թ. մրցույթում: ԶՈՎԻԴ-19 համաճարակով պայմանավորված՝ հանդիպումն անցկացվեց առցանց՝ ZOOM հարթակում:

ՀՀ ՊԿԱ արտաքին կապերի գծով պրոռեկտոր Թերեզա Խեչոյանը՝ որպես տեղական համակարգող բուհի ներկայացուցիչ, խոսեց SMARTI ծրագրի մասին: Մանրամասները՝ [հղմամբ](#):

SMARTI ԾՐԱԳՐԻ ՄԵԿՆԱՐԿԱՅԻՆ ԵՌՈՐՅԱ ԱՌՑԱՆՑ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ

Մարտի 30-ից ապրիլի 1-ը տեղի ունեցավ Էրազմուս+ SMARTI ծրագրի մեկնարկային առցանց հանդիպումը: Միջոցառմանը մասնակցում էին ծրագրի կոնսորցիումի անդամ 15 հաստատության ներկայացուցիչներ 6 երկրից (Հայաստան, Ռուսաստան, Գերմանիա, Միացյալ Թագավորություն, Պորտուգալիա, Լատվիա): Եռօրյա հանդիպման ընթացքում կոնսորցիումի անդամ բուհերը ներկայացրին ծրագրային թիմերի անդամներին, այն կրթական ծրագրերը, որոնք պետք է զարգացվեն և խթանվեն Հայաստանի և Ռուսաստանի գործընկեր բուհերում, ինչպես նաև հիմնավորեցին անգլերենի՝ որպես դասավանդման միջոցի կարևորությունը բուհերի միջազգայնացման և ռազմավարական ծրագրերի խթանման տեսանկյունից:

Մանրամասները՝ [հղմամբ](#):

ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՄԵՆԱՄՅԱ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ԵՎ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ ՀԻՐԻԴԱՅԻՆ ՁԵՎԱԶԱԹՈՎ

2021 թ. հոկտեմբերի 6-8-ը Գորիսի պետական համալսարանում անցկացվեց «Կառավարման խորհրդի ամենամյա հանդիպում և վերապատրաստում» թեմայով հիբրիդային աշխատաժողովը:

Աշխատաժողովի առաջին օրը մասնակիցները խոսեցին 2021 թ. հունիսին Ռուսաստանում իրականացված և 2021 թ. հոկտեմբերի 15-ին Հայաստանում Էրազմուս+ ծրագրի ազգային գրասենյակի կողմից իրականացվելիք մշտադիտարկումների մասին: Հաջորդ երկու զեկուցումները նվիրված էին ՀԱԱՀ-ի և ՊԴՀ-ի կողմից արված դաշտային և գրասենյակային հետազոտությունների արդյունքներին:

Այնուհետև Հայաստանի և Ռուսաստանի՝ ծրագրի գործընկեր համալսարանները հակիրճ ներկայացրին ինքնուսուցման համար նախատեսված հատուկ նպատակների անգլերեն ձեռնարկի՝ «Headway»-ի ուժեղ և թույլ կողմերը, իրենց բուհերում ներդրված ԿՓԵՀ համակարգի մեխանիզմներն ու

ռազմավարությունները և այն, թե որքանով են դրանք համապատասխանում «ԿՓԵՀ օգտագործողի ուղեցույցում» ներկայացված ուղեցույցներին և հիմնական հատկանիշներին: Առավել մանրամասն՝ [այստեղ](#):

Հետաքրքիր և մտորումների տեղիք տվող ելույթներով, քննարկումներով ու գործունեությամբ լի եռօրյա աշխատաժողովը համեմված էր մասնակիցների համար հյուրընկալող համալսարանի կողմից կազմակերպված տեսարժան վայրեր այցելություններով: Հիրավի, արժեք այցելել Սյունիքի մարզի կենտրոնում գտնվող [Տաթևի վանական համալիր](#) և հիանալ նրա շրջակայի տեսքով և ճարտարապետական գեղեցկությամբ:

Նույնիսկ ցուրտ ու մառախլապատ եղանակը չէր կարող արկածախնդիր խմբին հետ պահել աշխարհի ամենաերկար, առանց կանգառի շարժվող հետադարձելի [ճոպանուղով](#) ուղևորվելուց:

SMARTI ծրագրի ամենակարևոր հանգրվաններից է հայաստանյան բուհերում ԱԴՄ կենտրոնների ստեղծումը, որ ԱԴՄ գործունեության կազմակերպման և բովանդակության առումով ամուր հիմք կծառայի մեթոդների, տեխնիկայի և ռազմավարությունների արդյունավետ կիրառման համար: ԱԴՄ կենտրոնները պետք է համալրվեն սարքավորումներով և ապահովվեն այնպիսի պայմաններով, որոնք կնպաստեն գործունեության անխափան ընթացքին: Այդ կենտրոնները քայլ առ քայլ կբարձրացնեն բարձրագույն կրթության և կրթական ծրագրերի միջազգայնացման մակարդակը՝ նախատեսված SMARTI ծրագրի համար: ԱԴՄ կենտրոնները կապահովեն վերապատրաստման դասընթացներ և խորհրդատվական կանոնավոր հանդիպումներ առարկայական ուսուցիչների հետ, որոնք իրենց առարկաներն անցկացնում են անգլերենով՝ շեշտը մի կողմից դնելով ուսանողակենտրոն ուսուցման մեթոդաբանության, մյուս կողմից հետազոտության և ուսուցման նորարարական մոտեցումների վրա:

ԱՆԳԼԵՐԵՆՈՎ
ԴԱՍԱԿԱՆԴԱՆ (ԱԴՄ)
ԿԵՆՏՐՈՆՆԵՐԻ
ՍՏԵՂԾՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

ԴԱՇՏԱՅԻՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ՝ SMARTI- Ի ՇՐՋԱՆԱԿՈՒՄ

Դաշտային հետազոտությունը Հայաստանում իրականացվել է ծրագրի կոնսորցիումի անդամ բուհերի մասնակցությամբ: Այն անցկացվել է 27 հարցից կազմված առցանց հարցման միջոցով՝ նախատեսված 15 բուհերի ներկայացուցիչների համար, և 14 հարցից կազմված լրացուցիչ հարցման օգնությամբ՝ նախատեսված ծրագրի գործընկեր 5 բուհերի ուսանողների համար:

Դաշտային հետազոտությունների արդյունքները ցույց են տալիս, որ ԱԴՄ հայեցակարգի ներդրման գործընթացում, ներդաշնակեցված մեթոդաբանությունների մեջ ու ԱԴՄ օգտագործող անձնակազմի և ուսանողների՝ անգլերեն լեզվի իմացության մակարդակի հարցում դեռևս կան բավական շատ բացեր: Համաձայն մեր հետազոտության արդյունքների՝ մասնակից համալսարանների 87 %-ում ԱԴՄ ծրագրերը համապատասխանում են ԿԿՓԵՀ-ին, որը կարևոր ցուցիչ է հետազայում Հայաստանի բուհերում ԱԴՄ-ի ներդրման համար: Բուհերի 40 %-ում չկա հստակ պատկերացում ԱԴՄ ծրագրի հայեցակարգի մասին, և գերակշռում է այն թյուր պատկերացումը, թե ԱԴՄ ծրագրի իրականացումը ենթադրում է միայն առարկայի ուսումնական նյութերի՝ հայերենից անգլերեն թարգմանություն: Ինչ վերաբերում է հիմնական վերջնարդյունքներին, ուսանողակետորոն տեխնոլոգիաների կիրառումը նշվում է որպես ԱԴՄ-ի համար ամենակարևոր մոտեցում: Մեծագույն դժվարությունները և խնդիրները, որոնց ուսանողները բախվում են, առնչվում են անգլերենի իմացության ցածր մակարդակին, ԱԴՄ ծրագրերի սահմանափակ քանակին և ցածր որակին: Դասավանդողների համար լեզվական հիմնական խոչընդոտները խոսքի սահունությունը, բառապաշարը և քերականությունն են:

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Support for Innovative Methodology, Approaches and Tools for Teaching through the Medium of English in order to improve Educational Yield, Sustainability and Internationalization

REPORT OF THE WP1 — PREPARATION

Desk&Field study in Armenia:

English as a Medium for Instruction

Student centered learning

Teacher Enhancement

Armenian National Agrarian University
Universidade Católica Portuguesa
Petrozavodsk State University

XX, June 2021

SMARTI ՈՒՍՈՒՑՈՒՄ ԵՎ ՅՈՒՐԱՑՈՒՄ

Լեզվական բովանդակության ներհյուս ուսուցման (ԼԲՆՈՒ / CLIL) մեթոդի իրականացումը ՎԴՀ-ում

Սա ռազմավարություն է, որն արդյունավետորեն ներառում է անգլերենի երկու տեսակ՝ ընդհանուր անգլերեն (ԸԱ/GE) և հատուկ նպատակների անգլերեն (ՀՆԱ/ESP): ՀՆԱ-ն էականորեն կարևոր է ուսանողների համար, քանի որ լեզուն գործառական է՝ թելադրված կոնկրետ առարկայի բովանդակությամբ: Աշխատանքում առաջխաղացում ապահովող այս մեթոդաբանությունը ուսանողների մասնագիտացման ոլորտում զարգացնում է նրանց հաղորդակցական կարողունակությունը և տրամադրում 21-րդ դարի աշխատաշուկայի պահանջները բավարարելուն անհրաժեշտ հմտություններ:

Կից ներկայացված դասապլանը (ֆիզիկա մասնագիտության ուսանողների համար) մշակվել է ԼԲՆՈՒ մեթոդաբանության համաձայն, որում ներհյուսված են լեզուն և մասնագիտական առարկան:

Ընդհանուր անգլերեն (ԸՀ)	Անգլերենը՝ հատուկ նպատակների համար (ՀՆԱ)
➤ Բառապաշար ➤ Առաջխաղացում ➤ Քերականություն. եղանակավորող բայեր՝ կարողություն, խնդրանք և առաջարկ ➤ Ընթերցանություն. մասնագիտական առաջխաղացումը բարելավելու տասը եղանակ ➤ Խոսք. մասնագիտական առաջխաղացումը բարելավելու ուղիների քննարկում ➤ Հաղորդակցական հմտություններ. հեռախոսավարություն, կապի հաստատում	Թեմա՝ Պլազմայի հատկությունները. Էլեկտրականորեն չեզոք մեկ պրոտոնի միջուկ, դրական լիցք, իոններ և Էլեկտրոններ, մոլեկուլի մնացորդ, ամբողջությամբ իոնացված, լիցքաթափում: • Բառապաշար. պլազմաֆիզիկայի հետ կապված մասնագիտական տերմիններ՝ ջերմամիջուկային միաձուլում, ջեռուցում և մեկուսացում, փորձարարական սարքավորումներ և կայանքներ, ջրածնի իոններ, մագնիսական փակ համակարգ • Բառակազմություն. (մոլեկուլ-մոլեկուլային – molecule-molecular) • Խոսակցական հմտություններ. զույգերով քննարկում՝ պլազմայի ֆիզիկայի արդյունաբերական կիրառությունների վերաբերյալ • Գրավոր հմտություններ. զեկույց պլազմաֆիզիկայի և դրա կիրառությունների վերաբերյալ

Ծրագրի գործընկերները

Հայաստանի Հանրապետության պետական կառավարման ակադեմիան իրավահաջորդն է Հայաստանի Հանրապետության կառավարման դպրոցի, որը հիմնվել է 1994 թվականի մայիսի 24-ին ՀՀ կառավարության թիվ 240 որոշմամբ Եվրոպական Միության ՏԱՍԻՍ ծրագրի տեխնիկական աջակցությամբ: Դպրոցի առկա ուսուցման առաջին ընդունելությունը կայացել է 1995 թ.: ՀՀ կառավարության 1997 թ. ապրիլի 30-ի թիվ 107 որոշմամբ դպրոցին իրավունք տրվեց նաև կազմակերպելու հեռակա ուսուցում 2,5 տարի տևողությամբ:

Մանրամասները՝ [հղմամբ](#): ՀՀ ՊԿԱ-ի մասին նաև՝ [այստեղ](#):

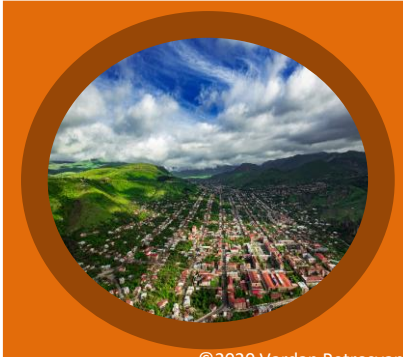

©2019 Wanderlust

Գորիսի պետական համալսարանը ([ԳԴՀ](#)) Հայաստանի հարավային մասի՝ Սյունիքի մարզի բարձրագույն ուսումնական միակ և առաջատար հաստատությունն է: Լինելով ողջ տարածաշրջանի կրթական և հետազոտական կենսականորեն կարևոր կենտրոն՝ ԳԴՀ-ն կես դար շարունակ մշտապես ներգրավված է բարձրագույն կրթության շարունակական և կայուն զարգացման գործում:

Մանրամասները՝ [հղմամբ](#):

©2020 Vardan Petrosyan

SMARTI ԾՐԱԳՐԻ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՈՐԱԿԻ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄԸ

Նախատեսվող միջոցառումներ

«ԱՆԳԼԵՐԵՆԸ՝ ՀԱՏՈՒԿ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ, ԵՎ ԿԿՓԵՅ/ԹՅՈՒՆԻՆԳ ՄՈԴՈՒԼԱՅԻՆ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ» ԹԵՄԱՅՈՎ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ ՊՈՐՏՈՅԻ ԿԱԹՈՒԿ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆՈՒՄ (15-23 ՀՈՒՆՎԱՐԻ 2022 թ.)

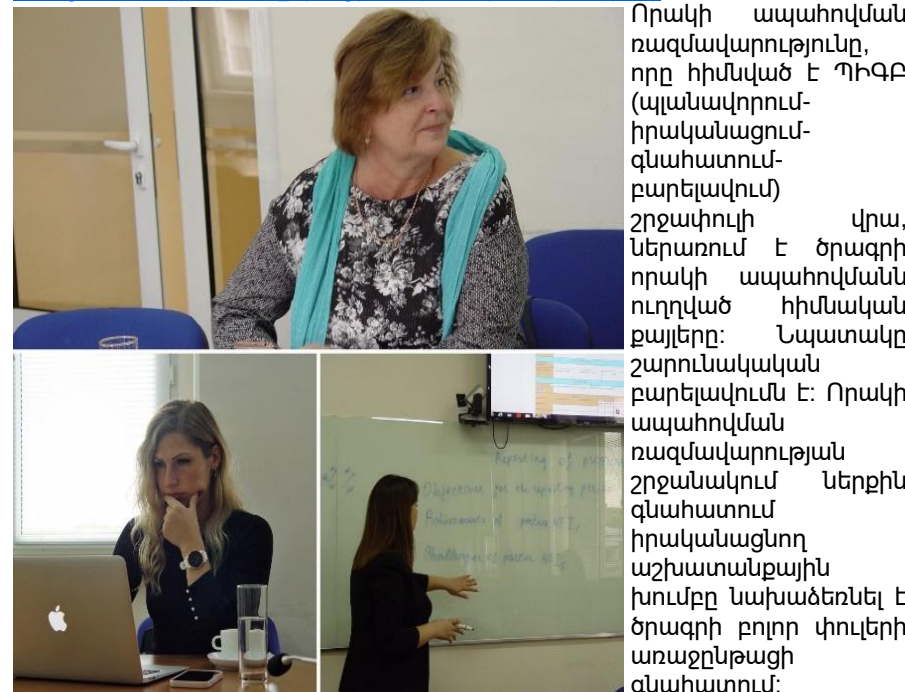
Covid -19-ի տևական սահմանափակումներից հետո ծրագրի գործընկեր բուհերի ներկայացուցիչները վերջապես հնարավորություն կունենան համագործակցելու դեմ առ դեմ ձևաչափով: SMARTI ծրագրի աշխատանքային առաջիկա հանդիպման նպատակը «Անգլերենը՝ հատուկ նպատակների համար, և ԿԿՓԵՅ/ թյունինգ մոդուլային ուսուցման համակարգը» թեմայով վերապատրաստումն է Պորտոյի կաթոնի համալսարանի կենսատեխնոլոգիայի ֆակուլտետում: Վերապատրաստված մասնակիցները տեղեկատվական սեմինարների օգնությամբ հետազայում այդ դասընթացի նյութերը տարածելու են իրենց բուհերում: Նախատեսվում է նաև կազմակերպել ներբուհական վերապատրաստումներ ստացած փորձն ու հմտությունները դասավանդող մասնագետներին փոխանցելու նպատակով: Անգլերենը՝ հատուկ նպատակների համար, և ԿԿՓԵՅ/ թյունինգ մոդուլային ուսուցումը լիովին կամ մասնակի պետք է ներդրվեն բոլոր բուհերի ուսումնական ծրագրերում:

Համավարակով պայմանավորված սահմանափակումների բացակայության դեպքում մասնակիցները նաև հնարավորություն կունենան այցելելու Պորտոյի պատմամշակութային վայրեր:

Որակի շարունակական ապահովման գործընթացը Եական Նշանակություն ունի SMARTI ծրագրի հաջողության համար: Ծրագրի շրջանակում ստեղծվել է ներքին գնահատում իրականացնող աշխատանքային խումբ (IEWG), որը բաղկացած է գործընկեր հաստատությունների՝ ՀՀ մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն հիմնադրամի (ՈԱԱԿ), Ռուսական

ռեգիստրի (ՌՌ) և Ռիգայի տեխնիկական համալսարանի (ՈՏՀ) ներկայացուցիչներից: Ներքին գնահատում իրականացնող աշխատանքային խումբն իր գործունեությունը սկսել է SMARTI ծրագրի մեկնարկային հանդիպման արդյունքների վերլուծությամբ: Խումբը գործընկեր հաստատությունների հետ սերտ համագործակցությամբ մշակել ու իրականացրել է ծրագրի շրջանակներում անցկացված ոլորտային ուսումնասիրության արդյունքների գնահատում: Նաև մի շարք հանդիպումներ է կազմակերպել՝ մշակելու որակի ապահովման ռազմավարությունը, որը վերջնական տեսքի է բերվել [Երևանում տեղի ունեցած հանդիպման ընթացքում \(2021 թ. հոկտեմբեր\)](#):

Որակի ապահովման ռազմավարությունը, որը հիմնված է ՊԻԳԲ (պլանավորում-իրականացում-գնահատում-բարելավում) շրջափուլի վրա, ներառում է ծրագրի որակի ապահովման ուղղված հիմնական քայլերը: Նպատակը շարունակական բարելավումն է: Որակի ապահովման ռազմավարության շրջանակում ներքին գնահատում իրականացնող աշխատանքային խումբը նախաձեռնել է ծրագրի բոլոր փուլերի առաջընթացի գնահատում:

SMARTI ԿՈՆՍՈՐՑԻՈՒՄ

Coordinator

Partners

